

Aktiv EU-industripolitik er en uhyggeligt dårlig idé

Børsen den 26 januari 2023

EU-eliten har i efterhånden lang tid talt varmt om industripolitik.

Kommissionsformanden, Ursula von der Leyen, understregede f. eks. sit ønske om fælles europæisk industripolitik over for parlamentet i december. Hun gentog forleden unionens idéer om en "Green Deal Industrial Plan" i World Economic Forum og understregede ønsket om meget udvidede muligheder for statsstøtte.

Mens det ikke er nyt, er det dybt bekymrende, at den danske regering nu synes at støtte idéen.

I et interview i Information forleden åbnede Lars Løkke Rasmussen (M) op for aktiv dansk støtte til en fælles europæisk industripolitik. Han påstod, at "verden har flyttet sig", så den rigtige politik nu ligger et sted mellem protektionisme og frihandel i noget, han kalder Globalisering 2.0.

Løkke spurgte også om, "hvordan vi sikrer transatlantisk samarbejde i en situation, hvor amerikanerne også begynder at tænke America first?" Selvom industripolitik virker politisk attraktiv, er der ingen tvivl fra en fagøkonomisk vinkel: Aktiv industripolitik er en uhyggeligt dårlig idé. Når EU-Kommissionen og selv den danske regering begynder at tale om mere statsstøtte og aktiv styring af industri, ringer de økonomiske alarmklokker.

Det er påfaldende, at industripolitik synes at være tilbage på agendaen, på samme tid som ny forskning endnu en gang afslører, hvor skadelig den er. Europæiske politikere henviser til tider til Mariana Mazzucatos polemiske bog *The Entrepreneurial State*, der påstod at det meste innovation kommer fra staten.

Idéerne er dog dybt problematiske, som Karl Wennberg og Christian Sandströms "Questioning the Entrepreneurial State" fra sidste år omhyggeligt viste. De to svenskere pegede på, at offentlig innovationspolitik ikke giver innovation og til tider decideret skader den.

Den samme konklusion nås i et nyt arbejdsrapport fra amerikanske NBER, hvor Lee Branstetter og Guangwei Li undersøger effekten af Kinas "Made in China 2025"-politik. De kinesiske ledere har umiddelbart de bedste muligheder for både at vide, hvad der foregår i enkelte virksomheder, og for at styre udviklingen.

Forskerne finder dog stadig, at den meget dyre indsats hverken har haft nogen positiv påvirkning på produktivitet eller profitabilitet, selvom der umiddelbart burde være mange muligheder for at forbedre begge dele i Kina.

Grunden til, at industripolitik aldrig virker, har været forstået i et halvt århundrede. For at industripolitik kan virke, må politikere og embedsværket vide, præcist hvor de fremtidige fremskridt

kommer til at ske. Man erstatter dermed en trialand-error proces, hvor tusinder af ting afprøves af tusinder af virksomheder med politisk styring, der kræver profetiske evner.

At tro, at politikere har de evner, og at processen ikke af skævvrides særinteresser, er enten arrogance eller uvidenhed på højeste plan.

Christian Bjørnskov